

SME HLASOM ĽUDÍ

„Základom úspešnej strany musí byť jasná, čitateľná, predvídateľná a hodnotová programová výbava“

1. VÍZIA STRANY

Strana **HLAS - Sociálna Demokracia** je hrdá a sebavedomá politická strana, ktorá je postavená na štyroch nosných, a vzájomne sa prelínajúcich pilieroch:

- **SOCIÁLNO**
- **NÁRODNOM**
- **INTEGRAČNOM**
- **PROTIFAŠISTICKOM**

Našou základnou spoločnou víziou je **moderný, opäť fungujúci a sociálne spravodlivý štát**, ktorý vráti ľuďom **istotu**, že sa na jeho služby budú môcť opäť **spolaohnúť**.

Vo svete plnom zmien a nových tém, ktoré prichádzajú po pandemickom období, stojíme pred zásadnou otázkou, aká má byť slovenská sociálna demokracia budúcnosti, tak, aby bola jej politika prítlačivá pre ľudí, aby ju podporovali a dôverovali jej. Zároveň však musí byť schopná a pripravená posunúť Slovensko dopredu, tak aby to pocítili ľudia na kvalite svojho života. Sú strany, ktoré venujú svoje úsilie boju proti korupcii, strany, ktoré sa venujú obrane právneho štátu, strany, ktoré radi hovoria o ekonomike a číslach. HLAS – sociálna demokracia má jednoznačnú odpoveď. Naša politika je o **ČLOVEKU! SME HLASOM ĽUDÍ!**

Na vrchole našich priorít je **ČLOVEK** - jeho spokojný život, a to v každej fáze života – od narodenia až po dôstojné zostarnutie.

- **ČLOVEK**, ktorému štát pomôže zabezpečiť jeho životné potreby tak, aby sa cítil spokojný a schopný prispieť svojou prácou a nasadením k budovaniu a rozvoju blahobytu spoločnosti a štátu.
- **ČLOVEK**, ktorý má rovnaké šance prejaviť svoj talent a nie je diskriminovaný na základe sociálneho postavenia.
- **ČLOVEK**, ktorý cíti lojalitu a hrdosť na vlastný štát, pretože mu vytvára podmienky žiť v sociálnom, zdravom, bezpečnom a ekologickom prostredí.
- **ČLOVEK**, ktorý nie je iba ekonomickým číslom v rámci produkcie HDP, ale živou bytosťou s vlastným životom a prioritami.

Budúcnosť Slovenska postavíme na piatich základných pilieroch, ktoré ilustrujú jednoznačnú predstavu, ktoré oblasti verejného života považujeme za kľúčové pre architektúru spoľahlivého a sebavedomého štátu:

- A. **MODERNÉ SLOVENSKO**
- B. **ZDRAVÉ SLOVENSKO**
- C. **SOCIÁLNE SPRAVODLIVÉ SLOVENSKO**
- D. **BEZPEČNÉ SLOVENSKO**
- E. **ZELENÉ SLOVENSKO**

Definujúcou črtou každého z pilierov musí byť **princíp rovnováhy medzi udržateľným a sociálne spravodlivým hospodárskym rastom a kvalitnými podmienkami pre plnohodnotný každodenný život bežného človeka**, a to v každom kúte a regióne Slovenska. Pri napĺňaní vízie Slovenska ako solidárnej spoločnosti, postavenej na rovnosti príležitostí, považujeme za jednu z kľúčových výziev zastavenie trendu odlivu ľudského kapitálu z našich regiónov. Naším spoločným strategickým cieľom musí byť aktívna podpora lokálnych komunít ako integrálneho piliera v rozhodovacích procesoch o základných parametroch definujúcich územie, kde tieto komunity a ich členovia žijú. Udržateľné schémy rozvoja by sa mali opierať o špecifiká a historické tradície, ktoré daný región formujú už od čias našich predkov.

Modernú sociálnu demokraciu preto budeme stavať na miestnom prírodnom a kultúrnom bohatstve, ľudskom talente, a najmä na prirodzenom vzťahu k prostrediu. Máme enormný záujem, aby sa regióny rozvíjali udržateľným spôsobom, ktorý stavia na:

1. Poľnohospodárstve a produkcii kvalitných lokálnych potravín;
2. Dlhodobom udržateľnom koncepte rozvoja vidieka, ktorý v sebe spája nielen regionálnu identitu, zamestnanosť, či potravinovú sebestačnosť, ale aj zdravie, ekológiu a zdravý životný štýl;
3. Rodinných (malých a stredných) podnikoch;
4. Kultúre a konkrétnej podpore kreatívneho priemyslu;
5. Rozvoji cestovného ruchu;
6. Obehovom hospodárstve, založenom na udržateľnej lokálnej energetike, miestnych zdrojoch a vzťahu k životnému prostrediu.

Nosným pilierom pre splnenie vyššie uvedených cieľov je zadefinovanie kvalitného rámca pre rozvoj bývania ako predpokladu pre uspokojovanie základných životných potrieb občanov. Sociálne aspekty dostupného bývania priamo vplývajú na riešenie negatívneho demografického vývoja na Slovensku – starnutie našej populácie – pričom nedostatok dostupných bytov výrazne brzdí stabilný a udržateľný rozvoj sídiel.

Strana HLAS – Sociálna Demokracia si zároveň zakladá na vysokej odbornosti a profesionalite jej členov. **Spoločne tak ponúkame konkrétne riešenia.** Pre mladú stranu je dôležité, že do procesu prípravy jednotlivých programových cieľov sa aktívne zapája dynamická členská základňa, ktorá produkuje vysoko kvalifikované riešenia aj v ďalších dôležitých témach. Výsledkom sú konkrétne stratégie, ktoré sú v pokročilom štádiu prípravy a zameriavajú sa na rozvoj:

- *NÁJOMNÉHO BÝVANIA NA SLOVENSKU,*
- *INOVAČNÉHO EKOSYSTÉMU SLOVENSKEJ REPUBLIKY,*
- *DLHODOBEJ STRATÉGIE ROZVOJA VIDIEKA.*
- *KULTÚRY A KREATÍVNEHO PRIEMYSLU,*
- *DLHODOBEJ ZDRAVOTNO-SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI O NAŠICH DÔCHODCOV A CHORÝCH,*
- *PODPORU SLOVENSKEHO ŠPORTU,*
- *MEDZIGENERAČNEJ SOLIDARITE ROZVOJOM SEGMENTU „STRIEBORNEJ EKONOMIKY“.*

2. PROGRAMOVÉ PILIERE STRANY HLAS-Sociálne Demokracia

Moderné Slovensko 2030

Strana HLAS – Sociálna Demokracia citlivo vníma, že štruktúra verejnej správy a jej súčasné modely musia prejsť na nový spôsob riadenia štátu, zodpovedajúci výzvam 21.

storočia. Navrhovanie a **politická realizácia vízií a plánov spolu s dlhodobou udržateľnými riešeniami sa dnes stávajú čoraz náročnejšími a komplexnejšími procesmi**, najmä vzhľadom na vzájomnú prepojenosť a zložitosť existujúcich systémov.

Veľkú pozornosť preto venujeme stavebnému pilieru – **MODERNÉ SLOVENSKO 2030**, ktorý vytvorí spoločný priestor na politickú realizáciu, zámerov a vízií vo všetkých oblastiach verejného a spoločenského života. Preto za základné oblasti Moderného Slovenska považujeme **digitalizáciu, vzdelávanie a vedu, výskum a inovácie**.

Oproti historickým pokusom realizovať zmeny účelovo a sektorovo prichádza strana HLAS – Sociálna Demokracia so **zásadnou zmenou zaužívaných stereotypov**. Základnými atribútmi Moderného Slovenska musia byť i) **spolahlivosť**, ii) **bezpečnosť**, iii) **inklúzia**. Cieľom je postaviť modernú digitálnu a sociálnu infraštruktúru, ktorá bude schopná reagovať na celospoločenské požiadavky a pripraviť Slovensko na budúcnosť.

Zdravé Slovensko

Zdraví ľudia tvoria zdravú krajinu. Víziou strany HLAS – Sociálna Demokracia je zabezpečiť pre všetkých obyvateľov našej krajiny kvalitnú, dostupnú a modernú zdravotnú starostlivosť, ktorá je založená na zodpovednom a motivujúcom prístupe k prevencii, a ktorú doplní adekvátna dlhodobá starostlivosť o chorých a zraniteľných. Zdravotnícka infraštruktúra krajiny potrebuje a musí dosahovať výstupy, ktoré sa nemíňajú efektívnosťou, kráčajú s dynamickou dobou (digitalizáciou a inováciami), a kladú dôraz na tzv. vitálnu dlhovekosť našich občanov **Stredobodom našej pozornosti je spokojný, zdravý, alebo správne liečený/vyliečený človek**. Pre dosiahnutie základného cieľa, ktorým je funkčné zdravotníctvo pre každého, vnímame potrebu konať v nasledovných prioritných oblastiach:

1. *ČLOVEK/PACIENT*
2. *ZDRAVOTNÍCKY PERSONÁL*
3. *INFRAŠTRUKTÚRA, LIEKOVÁ POLITIKA*
4. *PREVENCIA A VČASNÁ DIAGNOSTIKA*

Sociálne spravodlivé Slovensko

Strana HLAS – Sociálna Demokracia bude vždy na strane bežných ľudí, ktorým pomôže zvládnuť životné situácie dôslednou **ochranou, zveľadením i rozšírením potrebných sociálnych benefitov**.

Poctivá práca znamená pre milióny ľudí na Slovensku jediný zdroj príjmov, preto budeme dôsledne vytvárať podmienky, aby sa nikto, kto poctivo pracuje, neocitol v riziku chudoby. Minimálna mzda sa musí odvíjať od priemernej mzdy v národnom hospodárstve. HLAS – Sociálna Demokracia nebude brániť kolektívnemu vyjednávaniu odborárov a zamestnávateľov, ale jej úroveň presadí v zmysle medzinárodných odporúčaní ako zákonné minimum. V príjmoch musí byť zohľadnená práca v noci a počas sviatkov a víkendov, a potrebné je upraviť aj počet povinných nadčasových hodín. Slovensko je totiž v rámci Európskej únie na čele rebríčka vo výkone práce mimo štandardných pracovných časov.

Ako sociálni demokrati si uvedomujeme, že spravodlivá mzda je len jednou z potrebných pracovných podmienok. Posilňovanie postavenia odborov ako legitímnych zástupcov zamestnancov, podpora sociálneho dialógu a spolupráce sociálnych partnerov, potieranie neférových foriem práce, ktoré sú neakceptovateľné v 21. storočí, či vytváranie podmienok pre rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, to všetko považujeme za prirodzenú súčasť moderného sociálneho štátu.

Sociálna politika však nemá z ľudí robiť závislých a neaktívnych. HLAS – Sociálna Demokracia presadzuje také riešenia, ktoré každému práceschopnému dospelému človeku umožnia

pracovať. Súčasťou tohto prístupu je rozvoj sociálnej ekonomiky a osobitne sociálneho podnikania. To považujeme za účinný nástroj na vytváranie pracovných príležitostí pre ľudí, ktorí si z rôznych objektívnych dôvodov nemôžu nájsť prácu v bežných podmienkach.

Dôchodkový systém musí garantovať primeranú penziu s pravidelnou valorizáciou. HLAS – Sociálna Demokracia považuje nárok na 13. dôchodok za legitímny spôsob zabezpečenia primeranej životnej úrovne penzistov. Naša politika vysokej zamestnanosti a rastúcich plátov, spolu s progresívnym zdaňovaním príjmov a majetku zabezpečí dostatok prostriedkov na to, aby dôchodkový systém zostal udržateľný. Zároveň modernizáciou a zvýšením efektivity pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb zabezpečíme dostupnosť zdravotno-sociálnej starostlivosti pre starých ľudí, o ktorých sa príbuzní starať nemôžu, s dôrazom na terénnu a ambulantnú formu.

Nad rámec uvedených princípov, program v sociálnej oblasti postavíme na štyroch základných stavebných kameňoch:

1. *DETI A ŠTUDENTI AKO PILIER SPOLOČNOSTI A BUDÚCNOSŤ SLOVENSKA*
2. *MLADÉ RODINY*
3. *DOSTUPNÉ BÝVANIE*
4. *STRIEBORNÁ EKONOMIKA*

Bezpečné Slovensko

Slovensko je suverénna a rešpektovaná krajina na medzinárodnej scéne. Vo svojej krátkej, modernej histórii sme zaznamenali významné úspechy pri budovaní našej štátnosti, a dosiahli sme najvyšší stupeň integrácie v európskych a transatlantických štruktúrach. Napriek tomu, že sme súčasťou viacerých exkluzívnych klubov, zachovávame si svoju svojprávnosť, identitu a slobodu konať v súlade s našimi národnými zahranično-politickými a bezpečnostnými záujmami.

Bude to však bezpečnosť, stabilita a prosperita občana Slovenska, ktorá pre nás musí ostať vždy na prvom mieste pri rozhodovaní, aké medzinárodné záväzky bude Slovensko prijímať, respektíve budú to suverénne rozhodnutia Slovákov, ktorí si sami určia, ako sa k medzinárodným záväzkom dopracujeme.

Kľúčovým pilierom strany HLAS – Sociálna Demokracia, a to aj v medzinárodnom priestore, bude sociálny rozmer. Sociálna rovnosť a sociálna spravodlivosť musia byť centrálnym stavebným kameňom európskej integrácie. Základné hodnoty sociálnej demokracie - sloboda, demokracia, spravodlivosť a solidarita - sa dajú úspešne realizovať iba v rámci projektu zjednotenej Európy. Naopak, rozdelená Európa vždy viedla ku konfliktom, utrpeniu, chudobe, dokonca k dvom svetovým vojnám. Pre stranu HLAS – Sociálna Demokracia je zjednotenie Európy kľúčovým projektom na presadzovanie sociálnych a ekonomických cieľov.

Strana HLAS – Sociálna Demokracia podporuje posilňovanie obranných kapacít na národnej a kolektívnej úrovni v rámci Severoatlantickej aliancie a Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie. Popri našich spojeneckých záväzkoch v Severoatlantickej aliancii budeme podporovať integráciu ozbrojených síl na európskej úrovni s cieľom minimalizovať národné obranné výdavky, posilniť postavenie Únie vo svete a budovať jej strategickú autonómiu.

Koncepcia nastavenia právneho prostredia strany HLAS – Sociálna Demokracia vychádza **zo základnej myšlienky posilnenia úlohy štátu pri pomoci ľuďom/občanom a samosprávam** pri ich každodenných starostiach za bežných okolností, ale aj v čase krízy.

Bezpečné Slovensko postavíme na týchto stavebných kameňoch:

1. *SPRAVODLIVÝ ŠTÁT A VLÁDA PRÁVA*
2. *VNÚTORNÁ BEZPEČNOSŤ A MIGRÁCIA*
3. *OBRANNÁ POLITIKA*
4. *ZAHRANIČNÁ POLITIKA A MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY*

Zelené Slovensko

Líder strany HLAS – Sociálna Demokracia Peter Pellegrini, v pozícii predsedu vlády nastavil kormidlo Slovenska k zodpovednej a udržateľnej budúcnosti. V roku 2019 sa Slovensko pod jeho vedením pridalo k spoločnému globálnemu cieľu dosiahnuť uhlíkovú neutralitu do roku 2050. Zelené Slovensko však znamená oveľa viac, a musíme ho postaviť na vzájomnej symbióze potrieb poľnohospodárov, lesníkov, či vodohospodárov, láskavého prístupu k prírode a našim bohatým prírodným zdrojom, ale rovnako dôležitý pilier bude aj dlhodobá, systematická a cielená stratégia rozvoja vidieka a zabezpečenie potravinovej bezpečnosti.

Strana HLAS – Sociálna Demokracia sa s plnou zodpovednosťou hlási k výzve zabezpečiť podmienky udržateľného rozvoja krajiny spôsobom, ktorý bude láskavý k životnému prostrediu, aby sme spoločne žili v zdravšom prostredí a sebavedomej, úspešnej zelenej krajine. K tomu je nevyhnutné zabezpečiť adekvátnu ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia, najmä ovzdušia, vody, pôdy, hornín, a organizmov a uplatňovať princípy zeleného hospodárstva.

Zelené Slovensko cielene orientujeme najmä smerom k zdravému životnému prostrediu, prístupu k prírodným zdrojom a environmentálnej výchove spoločnosti. Zelené Slovensko postavíme na týchto stavebných pilieroch:

1. *OCHRANA NAŠICH STRATEGICKÝCH, VZÁCNÝCH PRÍRODNÝCH ZDROJOV A ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA*
2. *POL'NOHOSPODÁRSTVO A DLHODOBÁ STRATÉGIA PRE ROZVOJ VIDIEKA.*
3. *ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA SPOLOČNOSTI.*
4. *OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO A DÔSLEDNÁ IMPLEMENTÁCIA ADAPTAČNÝCH OPATRENÍ.*

3. MANIFEST SOCIÁLNEJ DEMOKRACIE PRE SLOVENSKO

- I. **Stredobodom politického programu HLAS – Sociálna Demokracia je vždy človek**, a to v každej fáze života – od narodenia až po dôstojné zostarnutie. Sociálne postavenie detí a rodín predstavuje pre HLAS – Sociálna Demokracia kľúčové centrum pozornosti.
- II. **HLAS – Sociálna Demokracia presadzuje vybudovanie kvalitných a dostupných verejných služieb v každom regióne Slovenska.** Štát je tu pre svojho občana, pomáha mu zvládať každodenné životné výzvy, a podporuje v ňom túžbu ostať a ďalej rozvíjať svoj región, mesto, alebo obec.

- III. **HLAS – Sociálna Demokracia sformuje štát, ktorý investuje do modernej budúcnosti**, do sebedovomého rozvoja krajiny, ktorá zvládne výzvy 21. storočia – demografickú krízu, digitalizáciu, novú priemyselnú revolúciu, klimatické výzvy a mnohé ďalšie.
- IV. **HLAS – Sociálna Demokracia nikdy nedopustí, aby spoločenské a ekonomické zmeny obchádzali záujmy ľudí**. Tých najslabších sa totiž najviac dotýkajú a tí najviac trpia. Preto je široká spoločenská solidarita tmelom spoločnosti.
- V. **Pre HLAS – Sociálnu Demokraciu je prioritou, aby sme dosiahli stav, kedy naše ženy - matky budú žiť v prostredí rovnosti príležitostí**. Nebudeme viac tolerovať formalizmus pri diskriminácii žien. „*Za rovnakú prácu rovnaká pláca*“ je princíp, na ktorého uplatňovaní nám všetkým musí veľmi záležať.
- VI. **Sociálno - demokratická politika HLASu – sociálna demokracia sa odvíja od článku 55 ústavy, ktorý hovorí, že hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej ekonomiky**. Musíme dbať na to, aby realizácia týchto princípov mala aj morálny a solidárny rozmer, kde vždy v centre záujmu bude konkrétny človek.
- VII. **Prioritou politiky HLASu – Sociálna Demokracia je obhajoba ľudí práce - zamestnancov na pracoviskách**. Ich pracovné podmienky, dlhý pracovný čas, odpracované nadčasy vo výraznej miere ovplyvňujú mieru kvality ich života. Aj preto musíme v sociálnom dialógu rozhodne podporovať inštitút tripartity a dôsledne presadzovať posilňovanie úlohy odborov na pracoviskách. Vážme si našich zamestnávateľov, naše firmy, ale vážme si aj ľudí/zamestnancov, ktorí v týchto firmách pracujú.
- VIII. **HLAS – Sociálna Demokracia trvá na spravodlivom rozvoji spoločnosti, na ktorom sa musia férovým spôsobom podieľať veľké nadnárodné spoločnosti, finančné domy a ďalší**, avšak v predvídateľnom podnikateľskom prostredí a v rámci vlády práva.
- IX. **HLAS – Sociálna Demokracia presadzuje koordinovaný postup s európskymi partnermi postaviť sa daňovým rajom, a trvať na tom, aby hodnoty, ktoré sú tvorené na Slovensku, na Slovensku aj ostávali**. Získané zdroje musia smerovať nie do firemných centrál v zahraničí, ale na investície do nášho školstva, zdravotníctva a rozvoja verejných služieb a statkov.
- X. **Pre HLAS – Sociálna Demokracia je napĺňanie klimatických cieľov a ochrana životného prostredia zásadnou súčasťou hodnotovej výbavy, prejavom zodpovednosti za zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti kvality nášho života a výrazom solidarity s budúciimi generáciami**. Tieto ciele budeme presadzovať aj na európskej úrovni. Rovnako sa budeme aktívne zasaďovať o posilnenie európskeho sociálneho piliera.
- XI. **HLAS – Sociálna Demokracia trvá na tom, aby sa oveľa väčší dôraz kládol na udržiavanie talentov a unikátnych mozgov u nás doma**. Každý občan musí mať možnosť vzdelávať sa vo všetkých etapách svojho života, aby bol pripravený čeliť výzvam, ktoré nás ako spoločnosť čakajú.
- XII. **Pre HLAS – Sociálna Demokracia je základnou podmienkou, aby správa štátu bola postavená na relevantných dátach**, odopretá otvoreným dialógom s verejnosťou.

- XIII. **HLAS – Sociálna Demokracia rešpektuje slobodu médií.** Musí ísť však v súlade s rešpektom k pravde a zodpovednosti k zverejneným informáciám. V našej krajine musíme byť schopní akceptovať a garantovať slobodu prejavu a práva na informácie. V tomto kontexte preto vo verejnom priestore musí štát a spoločnosť vytvárať slobodný priestor aj pre kritické, nezávislé médiá a garantovať bezpečné prostredie pre pluralitu názorov.
- XIV. **HLAS – Sociálna Demokracia jednoznačne odmieta** xenofóbnu ideológiu postavenú na nenávisti, ktorá by podnecovala akékoľvek prejavy diskriminácie, fašizmu, extrémizmu.
- XV. **HLAS – Sociálna Demokracia si ctí tradície a hodnoty, ktoré formovali rozvoj Slovákov.** Aj preto chcem upriamiť našu pozornosť na slušnosť, kultúru medziľudských vzťahov a celkovú kultúrnu obnovu spoločnosti.